

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/48/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120202502
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120202502.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: S. Q., nar. XX.XX.XXXX, a U. Q., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, B. I., XX, XXX XX K., deti rodičov: matky Q.. B. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. W. XX, XXX XX K. Z., zastúpenej JUDr. Jaroslavom Madarászom, advokátom so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, a otca H.. Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z.. Q. XXXX/XA, XXX XX K., zastúpeného JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, advokátkou so sídlom Sládkovičova 7, 949 01 Nitra, o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a iné, o odvolaní otca a kolízneho opatrovníka proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 11P/47/2020-573 zo dňa 17.09.2021 a o návrhu otca na pribratie osobitného subjektu do konania takto

rozhodol:

I. Odvolací súd návrh otca na pribratie osobitného subjektu do konania **z a m i e t a** .

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku týkajúcom sa zamietnutia návrhu na striedavú osobnú starostlivosť **p o t v r d z u j e** .

III. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku týkajúcom sa úpravy styku otca a maloletých detí a v III. výroku týkajúcom sa trov konania **z r u š u j e** a vec v tejto časti vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zamietol návrh otca na zverenie maloletých detí Q.: S., nar. XX.XX.XXXX, a U., nar. XX.XX.XXXX, do striedavej osobnej starostlivosti, výrokom II. zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.01.2018 v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s deťmi každý párný týždeň od štvrtka 13.00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele 18.00 hod. a v nepárnom týždni od utorka 13.00 hod. do stredy 18.00 hod. s tým, že v ostatných častiach styku otca s maloletými deťmi ostáva uvedený rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.1.2018 nedotknutý. Napokon výrokom III. súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 25 ods. 1, 2, 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) a výrok o trovách konania odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 2 ods. 1 a § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že otec podal dňa 24.02.2020 návrh, ktorým žiadal zmeniť rozsudok č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.01.2018 tak, že maloleté deti budú zverené

do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov po týždni s presne sformulovaným výrokom s tým, že výživné sa neurčuje, obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a obaja rodičia sú povinní maloleté deti na prevzatie druhým rodičom riadne pripraviť a poskytnúť druhému rodičovi potrebné informácie na zabezpečenie riadnej starostlivosti a výchovy maloletých detí. Matka s návrhom otca nesúhlasila, pretože nie sú splnené zákonné podmienky na zmenu rozhodnutia súdu, lebo od poslednej úpravy nedošlo k žiadnej kvalifikovanej zmene rozhodujúcich skutočností, ktoré by odôvodňovali zmenu súdneho rozhodnutia vo vzťahu k zvereniu detí. Uviedla, že otec sa o deti od narodenia nestaral a starostlivosť zabezpečovala prevažne ona sama z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti otca a jeho nezájmu. K deťom a ani k nej nemal vytvorený žiadny vzťah, čo bolo aj príčinou ich rozvodu. Otec nebol ochotný rešpektovať rozhodnutie súdu ani v úprave styku a ani v povinnosti platenia výživného, lebo od ich narodenia až do U. XXXX na ich výživu neprispieval. Ona mu v styku s deťmi nebránila, ale potom jej priateľský prístup zneužil, začal si robiť rôzne nároky a klásť si podmienky, s čím ona nesúhlasila. Navyše začal deti proti nej manipulovať a negatívne sa o nej pred nimi vyjadrovať. Otec má W. firmu, ktorá si najmä v sezóne vyžaduje plné pracovné nasadenie, a starostlivosť o deti by zrejme prenechával na jeho rodičov. Ona ako matka je zvyknutá učiť sa s deťmi pravidelne, pomáhať im v príprave na vyučovanie a samotné deti sa vyjadrili, že chcú stále bývať tak ako doteraz a s otcom sa chcú stretávať, ale nechcú sa sťahovať z miesta na miesto. Deti majú k otcovi kladný vzťah, styk s ním sa riadne realizuje, čo je jej zásluhou, pretože ona ich takto viedla. So striedavou osobnou starostlivosťou nikdy nesúhlasila a ani nie je dôvod na zmenu doterajšieho rozhodnutia.

3. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.1.2018 bolo manželstvo rodičov rozvedené, na čas po rozvode boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej S. sumu 150 eur mesačne a na výživu maloletej U. sumu 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, pričom právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Súd vtedy rozhodol zároveň aj o styku otca s deťmi. Z ďalšieho dokazovania vyplynulo, že u detí existuje vzťah k obojmu rodičovi, no sú zaťažované stavom rozchodu rodičov, ktorý sa nie priaznivo podpisuje pod ich zdravý a priaznivý vývoj, keďže deti to vo svojom veku citlivo vnímajú. Obe deti rodičov ľúbia, avšak za prioritnú vzťahovú osobu aj v štádiu ich súčasného vývoja považujú práve matku, ku ktorej prejavujú vzťah bližší ako k otcovi, čo je aktuálne aj dôsledkom samotného vývoja detí a silných citových väzieb, ktoré deti ako dievčatka v tomto veku majú práve na matku. Túto preferujú ako prioritnú vzťahovú osobu s tým, že majú radi aj otca. Deti sú v súčasnom stave ich vývoja poznačené situáciou stavu pomerov u rodičov, ktorí majú nevysporiadané viaceré veci a každý z nich aktuálne vníma rozdielne to, ako by mala ďalej starostlivosť o deti z ich strán pokračovať. Otec detí preferoval len SOS a matka žiadala ponechať doterajší stav.

4. Súd prvej inštancie sa v danom prípade nestotožnil s formou SOS, ktorú navrhoval otec a neskôr aj kolízny opatrovník a návrh otca zamietol. Nepriklonil sa však ani k doterajšej úprave styku podľa rozvodového rozsudku. Prihliadol na súčasné problematické vzťahy rodičov, ktoré deti vnímajú, čo ich môže zraňovať a môže poznačiť ich ďalší zdravý a priaznivý vývoj, ktorým v súčasnej dobe prechádzajú a budú prechádzať aj v ďalšom období. V konaní nebolo preukázané, že by SOS bola pre deti najlepším riešením. V procese ich fyzického a duševného rozvoja je práve matka detí prioritnou vzťahovou osobou a jej bytostné postavenie bude v ďalšom období nezastupiteľné, čo sa týka ich psychického a fyzického vývoja. U rodičov je potrebné, aby boli pripravení rešpektovať názor svojich detí a aby v starostlivosti o ne dosiahli najoptimálnejšie riešenie, ktoré si budú želať i samotné deti. Čo sa týka úpravy styku, túto súd zmenil, pretože podľa tvrdení oboch rodičov už nezodpovedá potrebám detí.

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie otec a kolízny opatrovník maloletých detí.

6. Kolízny opatrovník v odvolaní neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré by s daným rozsudkom nesúhlasil. Uviedol, že je v najlepšom záujme detí ich zverenie do SOS v rozsahu navrhovanom otcom, a navrhol, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Otec svoje obsiahle odvolanie oprel o ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP s tým, že: b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, f) súd prvej inštancie dospel na základe

vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj o ustanovenie § 62 ods. 1 CMP, pretože podľa neho súd nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Namietal, že rozsudok neobsahuje riadne zdôvodnenie v zmysle § 220 ods. 2 CSP a že bola porušená zásada rovnosti strán a právo na spravodlivý proces. Uvádza podľa neho mnohé procesné pochybenia súdu prvej inštancie s tým, že rozsudok nie je v najlepšom záujme detí. Súd totiž do rozsudku neopísal jeho tvrdenia, navrhnuté dôkazy, ani právne argumenty a ani správu kolízneho opatrovníka z prvého pohovoru s deťmi zo dňa XX.X.XXXX a ani správy referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR K. zo dňa XX.XX.XXXX a X.X.XXXX, no na druhej strane uviedol len tvrdenia matky, ktoré boli vyvrátené dôkazmi. Súd nevysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán a tieto zo strany otca neuviedol ani len okrajovo. Neuviedol tiež, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a na základe akých dôkazov rozhodol v rozpore s návrhom maloletých detí, zastúpených kolíznym opatrovníkom, ktorý navrhol striedavú starostlivosť rodičov (ďalej len „SOS“), a aj proti výslovnej vôli minimálne maloletej U., ktorá opakovane zotrvala na tom, že chce SOS. Súd nevykonal žiadne opatrenia proti matke a jej zástupcovi, keď odmietla odpovedať na otázky jeho zástupkyne. Deti majú v oboch domácnostiach vytvorené vhodné podmienky a neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti. Otec ďalej namietal, že súd ostal nečinný 5 mesiacov, kedy nenariadil pojednávanie a ani neprizval do konania znalca. Záver, že deti za prioritnú vzťahovú osobu považujú matku, ku ktorej prejavujú vzťah bližší ako k otcovi, z dokazovania podľa neho nevyplýval. Závery súdu sú podľa neho diskriminačným zaobchádzaním s účastníkmi konania z dôvodu pohlavia a sociálneho pôvodu. Otec namietal aj správnosť výroku o zmene úpravy jeho styku s deťmi, pretože ide o užití rozsah, než tomu bolo doposiaľ. Výrok je nejasný, lebo nie je zrejmé, ktorej doterajšej úpravy styku sa zmena týka a čo z nej zostalo. Nesprávny bol aj postup súdu pri pohovore s deťmi a s kolíznym opatrovníkom dňa XX.XX.XXXX bez prítomnosti rodičov a ich zástupcov, lebo on nemohol deťom klásť otázky a tie, ktoré súdu doručil, súd deťom nepoložil. Navyše súd podľa § 98 CSP neurobil ani zvukový záznam. Správy Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR K. zo dňa XX.XX.XXXX a X.X.XXXX súd neuviedol vôbec. Tiež nevykonal ani výsluch navrhovaného svedka z O., ktorý počul vyjadrenie dieťaťa, že matka deťom uviedla, že bez nich týždeň nevydrží. Súd rozhodol proti vôli detí a jeho rozhodnutie trpí vadami konania, vrátane nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami. Súd v rozsudku necitoval správne ustanovenia Zákona o rodine, teda § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Podľa otca ide o neakceptovateľné privilegovanie kultu materstva, nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čím došlo k porušeniu jeho práv. Poukázal na obsahy pohovorov s deťmi, vykonaných prostredníctvom kolízneho opatrovníka a aj na súde, a z nich je zrejmé, že deti majú rovnaký citový vzťah k obojmu rodičom. Nie je jasné, prečo súd nepoložil deťom otázky zaslané jeho zástupkyňou. Namietal podľa neho negatívne správanie sa matky vo vzťahu k deťom a aj k dohode uzavretej na RPPS, ktorá tam uzavretú dohodu dňa X.X.XXXX na pojednávaní dňa 12.4.2021 poprela. Na druhej strane uvádzal, že rodičia komunikujú slušne, vecne, dokážu sa dohodnúť na mnohých veciach a len o SOS sa dohodnúť nedokážu. V ďalšom texte odvolania otec namietal postup súdu prvej inštancie, ktorý hodnotil ako nekompetentný s osobným záujmom na veci, prípadne ide podľa neho o možné korupčné alebo zmanipulované správanie sudkyne a taktiež možné prepojenie s právnym zástupcom matky a jeho matkou, sudkyňou odvolacieho súdu, avšak objektívne o nejakom prepojení vedomosť on nemá. Je rozhodnutý obrátiť sa na ním menované inštitúcie. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a návrh matky na zmenu styku a zvýšenie vyživovacej povinnosti k maloletým deťom zamietol, maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti v zmysle sformulovaného návrhu s tým, že výživné sa neurčí, rodinné prídavky bude poberať matka, obaja rodičia budú oprávnení deti zastupovať a spravovať ich majetok a obaja budú povinní deti na prevzatie druhým rodičom riadne pripraviť a poskytnúť druhému rodičovi potrebné informácie na zabezpečenie riadnej starostlivosti a výchovy detí.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec označuje za preukázané také skutočnosti, ktoré preukázané nikdy neboli, za dôkazy označuje listiny, ktoré sám vyhotovuje a rôznym osobám pripisuje vyjadrenia, ktoré nikdy neuviedli. Neštíti sa fabrikovať dôkazy a vyhrážať sa trestnými oznámeniami aj na základe neexistujúcich stanovísk úradov. Otec opakovane uvádzal nepravdivé a zavádzajúce tvrdenia, ku ktorým sa ona vyjadrovala podaniami zo dňa XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX, na čo opätovne poukázala, vrátane skutočností uvedených na pojednávaní. V odvolaní otec tvrdí, že podľa súčasnej úpravy sú deti u neho 236 hodín mesačne, že sú bez problémov zvyknuté byť u neho aj 2 týždne a deti sú u neho 17 - 19 dní v mesiaci. Nie je však zrejmé, ako môže 17 - 19 dní zodpovedať 236 hodinám. Deti v skutočnosti prespávajú u neho iba 2 noci do týždňa, pretože chcú byť v noci doma. K tomu, že

sú u neho aj dva týždne, dochádza len cez letné prázdniny a samotné deti sa vyjadrili, že je to príliš dlhá doba. Za rozhodujúci vo veci treba považovať záujem detí a treba zohľadniť ich stanovisko. Z uskutočnených pohovorov nevyplyva ich bezvýhradná túžba po SOS, ako sa to snaží prezentovať otec. Na prvý pohovor na ÚPSVaR dňa XX.XX.XXXX deti priviedol sám otec a zrejme ich začal na pohovor aj pripravovať, pretože deti vypovedali pod jeho vplyvom a pod vplyvom daru - šteňaťa a hračiek pred pohovorom aj po ňom. Pokiaľ mal. S. uviedla, že chce, aby to bolo „férové“, toto slovo deťom opakuje práve otec a mal. S. ho potom zopakovala pred ÚPSVaR. Pri pohovore dňa XX.XX.XXXX však uviedla, že SOS nechce. Napokon dňa XX.XX.XXXX opakovane uviedla, že jej vyhovuje súčasná úprava, ktorá vôbec nepredstavuje 17 - 19 dní, ale len 2 noci do týždňa, čo je oproti prespatiam pri SOS zásadný rozdiel. Sám ÚPSVaR v správe z XX.XX.XXXX nad všetky pochybnosti uviedol, že mal. S. miernou preferenciou inklinuje k matke. Preto vyjadrenia otca o svojom rozhodnutí súdu a o diskriminácii s ohľadom na pohlavie strácajú vo svetle záverov psychologičky RPPV akékoľvek opodstatnenie. Napriek dvom jasným a nepochybným stanoviskám mal. S. a napriek záveru zo správy psychologičky o jej inklinácii k matke kolízny opatrovník konal a navrhol úpravu v príkrom rozpore so záujmami detí, ktoré má povinnosť zastupovať.

9. Matka ďalej poukázala na to, že obe deti pri pohovore dňa XX.XX.XXXX zhodne uviedli, že majú strach z reakcie otca, čo svedčí o tom, že deti sa mu nezdôverujú so všetkými skutočnosťami a majú obavu mu niektoré veci oznámiť. Voči nej takéto obavy nikdy nevyjadrili. Správy ÚPSVaR a psychologičky RPPV najlepšie vyvracajú tvrdenia otca o tom, že ho matka osočuje a deťom ubližuje, lebo tieto správy uvádzajú pozitívny vzťah detí k otcovi, a teda ak by matka pred nimi prejavovala negatívne postoje voči otcovi, iste by o tom rozprávali. Je predovšetkým jej zásluha na tom, že deti majú s otcom vytvorený dobrý vzťah. Súd prvej inštancie vychádzal zo záverov psychologičky a zohľadnil aj opakovaný záujem maloletej S., aby nedošlo k zásadnému zvýšeniu počtu prespatí mimo domu matky. Maloletá U. je ľahšie ovplyvniteľná; pred matkou sa vyjadruje, že doma je u nej a chce byť tam, kde je jej sestra. Kolízny opatrovník v správe zo dňa XX.XX.XXXX sám navrhol, aby rodina bola zapojená do spolupráce s RPPV, kde psychológ určí, či SOS je v najlepšom záujme maloletých detí. Následne psychologička v správe zo dňa XX.XX.XXXX uviedla, že matka navrhuje úpravu styku každý druhý týždeň počas víkendov, cez týždeň v utorok alebo aj viackrát, čo je podľa nej postačujúce. Uviedla tiež, že mal. S. miernou preferenciou inklinuje k matke, no v závere sa odporúčanie SOS vôbec nenachádza; práve naopak, psychologička odporučila pokračovať v spolupráci po uvoľnení opatrení. Následne bola zaslaná správa zo dňa XX.XX.XXXX pred termínom ďalšieho pojednávania, ktorá rovnako SOS nenavrholala a odporúčala znovu ďalšiu prácu s rodinou. Napriek tomu, že sa potom v zmysle návrhu psychologičky z dôvodu pandemickej situácie s rodinou nepracovalo, tak kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 12.04.2021 SOS navrhol. Matka sa teda oprávnene pýta, k akým skutočnostiam počas takmer 5 mesiacov došlo, keď kolízny opatrovník navrhol zrazu SOS. Aj v samotnej správe z XX.XX.XXXX psychologička uviedla, že matka navrhuje styk detí s otcom 10 dní v mesiaci, čo nijako nezodpovedá SOS. Ona pritom stále uvádzala, že nie je v najlepšom záujme detí SOS, s ktorou ani deti nesúhlasia. Nie je preto známe, aké pohnútky viedli psychologičku, aby uviedla, že rodičia dospeli k dohode; preto je nútená namietat jej nestrannosť. Komunikácia s otcom je podľa matky nemožná, lebo on hľadá iba na svoje záujmy. V konaní obvinil približne desiatku ľudí a tieto obvinenia prichádzajú pravidelne po tom, čo súd ihneď nerozhodne alebo nevydá stanovisko v prospech neho. Otec tiež nevzniesol kvalifikovanú a jasnú námietku zaujatosti, ale si len opätovne pripravuje pôdu na ďalšie nezmyselné obviňovanie pre prípad, že jeho odvolaniu nebude vyhovené. Na jednej strane vyhlasuje, že nechce viktimizovať deti, ale na druhej strane sa vyhráza medializáciou prípadu. K ďalším dôvodom odvolania otca matka uviedla, že nie je povinná zúčastňovať sa mediácií v reštauráciách a kaviarňach, kde ju na pokyn otca pozývali rôzne mediátorky. Rovnako nebola povinná odpovedať na otázky zástupkyne otca. Záverom matka poukázala na neprijateľné praktiky otca, ktorý žiada od detí, aby si vyzliekli veci, ktoré majú od nej, a obliekli si ním zakúpené veci. Deti si po ukončení styku fotili, fotili si aj jej dom, auto a záhradu, neustále deti vypočúva, čo robila, keď sa vrátili domov, a v prípade, že boli choré, aké mali príznaky. Uviedla, že deti k nej majú bližší vzťah, ona lepšie chápe ich potreby a dokáže im poskytnúť stabilnejšie a citovo vyrovnanjšie prostredie. Otec má sklony spochybňovať ju, jej psychický stav a schopnosť vychovávať deti, čo robí preto, aby splnil jeho vyhrážky z času jej odchodu od neho, že ju pripraví o deti. Tvrdenia otca o jej bránení v styku s deťmi sú vyfabulované s cieľom ubližovať jej. Ona od neho odišla pre jeho dlhodobý nezáujem o deti a o ňu a to bolo jediným dôvodom rozpadu manželstva. Počas trvania manželstva mimomanželskú známosť nemala. On po jej odchode neplatil výživné a zaplatil ho jednorazovo až počas súdneho konania. S ohľadom na uvedené matka navrhla napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým súd zamietol návrh otca na nariadenie SOS, ako vecne správny potvrdiť, pretože od

poslednej úpravy, ktorou boli deti zverené jej, nedošlo k žiadnej zmene pomerov na strane detí a ani na strane rodičov. Proti úprave bežného styku otca s deťmi počas týždňa sa neodvolala z dôvodu, že práve takáto úprava, ktorú nenavrchovala ani ona a ani otec, by mohla vyriešiť danú situáciu. Z reakcie otca však možno s istotou tvrdiť, že žiadne dohody uzatvárať nechcel, pretože trvá jedine na SOS. K odvolaniu kolízneho opatrovníka matka uviedla zhodné stanovisko ako aj k odvolaniu otca. Navyše uviedla, že odvolanie kolízneho opatrovníka neobsahuje žiadne dôvody a rozsudku ani nič nevyčíta. Samotná skutočnosť, že nebolo vyhovené jeho návrhu, nie je odvolacím dôvodom.

10. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázal na jeho konečný návrh o zverení detí do SOS a navrhol odvolaniu otca vyhovieť.

11. Otec vo vyjadrení k odvolaniu kolízneho opatrovníka opätovne obsiahlo zhodne s tvrdeniami v jeho odvolaní opísal priebeh konania, pohovory s deťmi, výsledky z týchto pohovorov s tým, že kolízny opatrovník najlepší záujem maloletých detí dôkladne posúdil, keď navrhol SOS. Keďže matka namieta zaujatosť kolízneho opatrovníka a aj vzhľadom na nedostatočné právne odôvodnenie jeho odvolania, otec navrhol, aby súd podľa § 95 CSP na hájenie práv maloletých detí do konania pribral osobitný subjekt, a to Y. V. V. P. - W. Y., W. X, XXX XX I., ktorej súhlas s pribráním do konania doložil ako súčasť jeho vlastného podania vypracovaného zástupkyňou. V ďalšom podaní sa vyjadril k vyjadreniu matky k jeho odvolaniu ako aj k odvolaniu kolízneho opatrovníka tak, že tieto vyjadrenia obsahujú nepravdivé tvrdenia, najmä že on vo svojich vyjadreniach a v odvolaní označuje nepreukázané skutočnosti, že za dôkazy označuje ním vyhotovené listiny a že rôznym osobám pripisuje vyjadrenia, ktoré nikdy neuviedli. Deti nerozumejú súdnej úprave styku, ani právnomu pojmu SOS. Podstatné je, že majú k obom rodičom silné citové väzby, chcú byť s oboma rodičmi, obaja sú schopní zabezpečovať deťom starostlivosť a deti domácnosti rodičov považujú za svoje rovnocenné domovy. Nie je pravda, že deti na pohovor pripravoval, lebo ani netušil, že pohovor bude vykonaný. Psa kupoval dávno predtým, ako mali byť deti vypočuté. Matka zavádza súd, keď tvrdí, že deti X.XX.XXXX zhodne uviedli, že „majú strach z reakcie otca“, lebo podľa správy deti ani po opakovaných nepriamych otázkach nepovedali, z čoho majú strach. Matka deťom kúpila škrečkov, čo im kázala zatajiť pred otcom, keďže obviňovala predtým otca z kúpy šteňaťa. On s deťmi o spore rodičov nekomunikuje, len im odpovie na otázky, ak túto tému samé otvoria. Namietal aj vyjadrenie matky o jeho agresívnom nátlaku a vyhrážkach. Pokiaľ ide o tvrdenia, že matka nebude už reagovať na jeho útoky a nebude sa vyjadrovať k „fotkám J., V. U. D...“, tak on tieto dôkazy zaslal súdu z dôvodu, že matka uviedla nepravdivé skutočnosti ohľadne rozvodu, keďže podľa nej dôvodom bol jeho nezáujem o rodinu a deti; podľa neho dôvodom bol jej pomer s iným mužom na X. XXXX, čo opísal aj v podaní zo dňa 14.10.2020. K neplateniu výživného sa už vyjadril a poukázal na jeho podanie zo dňa 14.10.2020. V závere vyjadrenia dal otec adresovať vo viacerých bodoch matke podrobné poučenie, čo všetko si má v konaní uvedomiť, čo všetko má pochopiť a na odvolaní zotrvať.

12. Matka v reakcii na vyjadrenie otca k jej vyjadreniu a tiež k návrhu otca na pribratie osobitného subjektu do konania uviedla, že ona nikdy nenamietala zaujatosť kolízneho opatrovníka, ako to tvrdí otec, pretože podľa ustanovení CSP a CMP to ani urobiť nemôže. Ona namietala len nestrannosť psychologičky RPPS, pretože si nevie vysvetliť, prečo kolízny opatrovník tvrdí, že došlo k dohode o SOS. Poukázala na ustanovenie § 12 ods. 2 CMP, podľa ktorého súd môže uznesením pribrať do konania aj iný subjekt, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Pritom je rozhodujúce, že z osobitného predpisu rozsah takéhoto oprávnenia vyplýva a je z neho zrejme kompetencia takéhoto subjektu. Z návrhu otca nie je zrejme, v záujme ktorého z účastníkov konania má navrhovaný osobitný subjekt pristúpiť. Podľa názoru matky je to výlučne v záujme otca, pretože predmetné R. G. nie je pre jeho zástupkyňu neznámym subjektom. Na svojej stránke na sociálnej sieti „E.“ totiž R. G. propaguje a reklamuje práve jej advokátsku kanceláriu aj s jej fotografiou, kde o. i. uvádza, že bola už pri vzniku Y. V. V. P. a pomohla pri jej rozbehu. Neskôr sa sústredila na vybudovanie advokátskej praxe, ale deti zostali významnou súčasťou jej portfólia. ...“ V závere tejto informácie je kontakt na zástupkyňu otca s adresou jej advokátskej kancelárie v K., telefonickým a emailovým kontaktom. Podľa matky existuje bližší vzťah medzi advokátkou a uvedeným G., o čom svedčí aj to, že G. vystupuje pod hlavičkou advokátky. Nie je vylúčené, že účasť v konaní by bola financovaná otcom, z návrhu ktorého nevyplýva, za akým účelom má G. do konania vstúpiť a na obranu akých práv má v konaní vystupovať, pretože deti sú zastúpené kolíznym opatrovníkom a rodičia advokátmi. Vytváranie zdania transparentnosti a nestrannosti tretieho subjektu otcom vyvoláva vážne pochybnosti o dôvode, pre ktorý navrhuje jeho vstup. Z obsahu dokazovania vyplýva, že ona s deťmi nikdy nemanipulovala a dôrazne sa ohradzuje voči stanovovaniu diagnóz osobami bez príslušného vzdelania. Žiadnym svojím konaním deťom ona neublízuje.

13. Otec na to opätovne reagoval a uviedol, že Y. V. V. P. - W. Y. navrhuje pribrať do konania na stranu maloletých detí. Uviedol, že je pravda, že pre jeho advokátku nie je činnosť tohto subjektu neznáma. Toto G. nevystupuje pod hlavičkou jej advokátskej kancelárie, ale na jej žiadosť sa na tejto žiadosti vyjadrilo, či súhlasí alebo nesúhlasí s pristúpením. Otec nebol v kontakte s týmto subjektom a zatiaľ ho nefinancuje. S návrhom na pribratie uvedeného osobitného subjektu do konania otec súhlasí, ak s tým súhlasí aj kolízny opatrovník. Kolízny opatrovník sa k uvedenému návrhu nevyjadril.

14. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“, v spojení s § 2 ods. 1 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci návrh otca na pribratie osobitného subjektu do konania v zmysle § 12 ods. 2 CSP zamietol, rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku týkajúcom sa zamietnutia návrhu na striedavú osobnú starostlivosť podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a napokon rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku týkajúcom sa úpravy styku otca a maloletých detí a v III. výroku týkajúcom sa trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Pri rozhodovaní o návrhu otca na pribratie osobitného subjektu do konania mal odvolací súd na zreteli to, že otec ho navrhol pribrať bez uvedenia, na čej strane má tento osobitný subjekt stáť, a zároveň, že tento návrh odôvodnil ustanovením § 95 Civilného sporového poriadku, hoci v tomto prípade ide o mimosporové konanie, ktoré upravuje Civilný mimosporový poriadok. Až na námietku matky otec oznámil, že navrhuje pribrať osobitný subjekt do konania na strane maloletých detí, a to za predpokladu, že s tým súhlasí kolízny opatrovník. Odvolací súd konštatoval, že otec samotný návrh na pribratie osobitného subjektu do mimosporového konania nesprávne oprel o ustanovenie § 95 ods. 1 CSP namiesto správneho § 12 ods. 2 CMP v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 2 CMP, podľa ktorého na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, len ak tento zákon neustanovuje inak. Pritom CMP v ustanovení § 12 ods. 2, 3 CMP výslovne upravuje, že súd môže uznesením pribrať do konania aj iný subjekt, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Takýto subjekt je v konaní oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať účastník, ak nejde o úkony, ktoré môže vykonať len subjekt právneho vzťahu. Umožňuje s cieľom zvýšenia ochrany pribrať do konania buď Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, ak ide o vzťahy s medzinárodným prvkom, alebo aj iné subjekty, ak to vyplýva z osobitného predpisu (teda ak ochrana spadá do právomoci týchto subjektov), napríklad orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately alebo právno-ochranné subjekty. Osobitným predpisom je najmä zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov. V mimosporových konaniach týkajúcich sa detí môže teda súd do konania pribrať orgán sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately alebo právnoochranné subjekty, ktoré môžu vykonávať procesné práva a povinnosti s obmedzením tých, ktoré majú dopad do sféry hmotného práva. Otec neuviedol podrobnejšie dôvody, pre ktoré takýto návrh podáva, okrem údajnej námietky matky o zaujatosti kolízneho opatrovníka, čo však matka poprela a čo napokon aj vyplýva z jej podaní, keďže v konaní nenamietala nestrannosť kolízneho opatrovníka, ale len nestrannosť psychologičky RPPS, ktorá podľa nej podala správu nezodpovedajúcu skutočnému priebehu pohovoru s rodičmi. Odvolací súd konštatoval, že otec neuviedol, na čej strane má tento osobitný subjekt v konaní stáť a čie záujmy má chrániť a obhajovať a prečo svoj návrh v zastúpení advokátkou oprel o ustanovenie § 95 CSP, a nie o relevantné ustanovenie § 12 ods. 2 CMP v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 2 CMP. Až na námietku matky doplnil, že osobitný subjekt má v konaní stáť na strane maloletých detí za súhlasu kolízneho opatrovníka, pričom právnu kvalifikáciu svojho návrhu nezmenil a opätovne bližšie nezdôvodnil.

16. V tomto prípade odvolací súd prihliadal na obsah návrhu otca, ktorý nezdôvodnil, z akého osobitného predpisu má podľa jeho názoru vyplývať potreba pribratia ním uvedeného subjektu (§ 12 ods. 2 CMP), a s ohľadom na obsah celého spisu konštatoval, že maloleté deti majú na základe ustanovenia § 31 ods. 2, 4 Zákona o rodine uznesením súdu prvej inštancie č. k. 11P/47/2020-75 zo dňa 08.03.2020 v konaní ustanoveného kolízneho opatrovníka - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v K. - ktorý má deti zastupovať a chrániť ich práva a právom chránené záujmy. Kolízny opatrovník neuznal vôbec za potrebné vyjadriť svoje stanovisko k prezentovanému návrhu otca. Odvolací súd vzhľadom na uvedené nepovažoval návrh otca na pribratie osobitného subjektu do konania za relevantný a ako neopodstatnený ho zamietol. Na dôvažok odvolací súd poznamenáva, že s ohľadom na zamietnutie tohto procesného návrhu otca už z uvedeného dôvodu potom ani nehodnotil matkou namietané a doložené osobné

prepojenie zástupkyne otca a navrhovaného subjektu. Dôvod na pribatie osobitného subjektu na strane detí podľa § 12 ods. 2 CSP a priori v tomto konaní daný nebol.

17. S ohľadom na otcom uvedené odvolacie dôvody proti rozhodnutiu vo veci samej odvolací súd úvodom poukazuje na nasledovné:

18. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je daný, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd konanie viedol) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (obdobne R 129/1999 a 1Cdo 6/2014, 3Cdo 38/2015, 5Cdo 201/2011, 6Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

19. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP je naplnený, ak konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

20. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 CSP.

21. K otcom uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, čo znamená, že vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

22. Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

23. Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

24. Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

25. Odvolací súd prejednávajúc odvolanie otca vo veci samej proti výroku o zamietnutí návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rozhodnutím o SOS nepovažoval toto odvolanie v konečnom dôsledku za dôvodné. Zároveň však odvolací súd konštatoval, že niektoré otcom vytknuté

vady konania a aj vady odôvodnenia rozsudku sú s ohľadom na to, čo zo spisu vyplýva, namieste, no tieto sami o sebe nemohli mať za následok zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku v súlade s odvolacím návrhom otca. S ohľadom na obsah spisu a výsledky vykonaného dokazovania je zrejmé, že toto rozhodnutie je v I. výroku vecne správne a prípadné procesné pochybenia neboli takého charakteru, aby mali za následok nesprávnosť rozhodnutia. Rozsiahle námietky otca vo vzťahu k ním uvádzaným ustanoveniam Zákona o rodine, Civilného mimosporového poriadku, Ústavy SR, medzinárodných dohovorov a i. odvolací súd nepovažoval za také, ktoré by mohli zvrátiť výsledok prvoinštančného konania vo výroku o zamietnutí jeho návrhu na SOS maloletých detí. Ak by totiž v prvoinštančnom konaní aj bolo došlo v niektorých smeroch k namietaným procesným pochybeniam - nekonanie po dobu 5 mesiacov, nenariadenie znaleckého dokazovania napriek uzneseniu súdu z odročeného pojednávania, nevyhotovenie, resp. nesprístupnenie zvukového záznamu z výsluchu detí súdom - tak tieto evidentne neboli takými vadami konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v nadväznosti na jeden z odvolacích dôvodov otca. Všetky vyššie spomenuté otcom namietané procesné pochybenia súdu prvej inštancie nebolo možné teda považovať za také vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

26. Otcova námietka voči postupu súdu prvej inštancie v konaní smerovala aj voči tomu, že súd podľa neho neurobil zvukový záznam z pohovoru s deťmi. V posudzovanej veci s poukazom na najlepší záujem detí ako základné kritérium pri všetkých úkonoch súdu, ktoré sa týkajú detí, za zohľadnenia čl. 5 písm. g) základných zásad Zákona o rodine odvolací súd dospel k záveru, že v prípade zvukových záznamov z pohovorov s maloletými deťmi sledujúc uvedenú zásadu, implementovanú do Základných princípov mimosporového konania (čl. 4 CMP) nie je možné automaticky aplikovať ustanovenie § 98 ods. 2 CSP. Vzhľadom na absenciu osobitného ustanovenia v tomto smere v rozhodujúcom procesnom predpise (CMP) má odvolací súd za to, že za použitia čl. 3 ods. 2 Základných princípov CMP a v súlade s ustanoveniami čl. 1, 2 a 4 Základných princípov CMP s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, postup rodičov detí v konaní, ich pretrvávajúci rodičovský konflikt a prežívanie maloletých detí súd prvej inštancie postupoval správne, keď v elektronickom súdnom spise nesprístupnil záznam z výsluchu maloletých detí. V danom prípade bola z pohovoru vyhotovená zápisnica, ktorá je súčasťou súdneho spisu a z ktorej je zrejmé, ako pohovor prebiehal.

27. Ďalšie otcom vytykané procesné pochybenia odvolací súd vôbec neuznal za relevantne vznesené. Pokiaľ napríklad otec súdu prvej inštancie vytykal, že nevypočul svedka, ktorého on doviedol na pojednávanie a ktorý by mal potvrdiť, že matka sa pred deťmi vyjadрила, že bez nich týždeň nevydrží, bolo na súde prvej inštancie rozhodnutie, či by taká svedecká výpoveď mohla byť pre rozhodnutie právne významná a či daný dôkaz výsluchom tohto svedka vykoná. Totiž nie každý návrh účastníka konania na vykonanie dôkazu musí súd v konaní akceptovať a taký dôkaz vykonať, pretože je to súd, nie účastník, kto v zmysle čl. 6 CMP posudzuje v konečnom dôsledku význam a potrebu vykonania navrhnutého dôkazu pre rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ mal teda svedok potvrdiť len vyjadrenie matky, že bez detí týždeň nevydrží, tak aj podľa názoru odvolacieho súdu evidentne nešlo o takú silu dôkazu, ktorá by mohla ovplyvniť rozhodnutie v smere zmeny pôvodného rozsudku v časti osobnej starostlivosti maloletých detí. Prítom súd musí mať na zreteli okrem závažnosti svedeckej výpovede aj to, či by nešlo o nevierohodnú svedeckú výpoveď napríklad pre príbuzenský alebo priateľský vzťah svedka k niektorému z účastníkov konania. Pokiaľ ďalšou námietkou otca bolo to, že súd neumožnil jeho zástupkyňi priamo klásť otázky matke a že súd mal ohľadom toho napomenúť jej právneho zástupcu, sám túto námietku právne nezdôvodnil, keď neuviedol, ktoré zákonné ustanovenie mal podľa neho súd porušiť. Takúto konkrétnu povinnosť totiž procesný predpis vo vzťahu k súdu neupravuje, a tak odvolací súd postup súdu prvej inštancie v tomto smere posúdil ako súladný s CMP aj CSP a nebolo mu čo vytknúť. Odvolacia námietka otca bola s ohľadom na to neopodstatnená, a to ani v smere povinnosti súdu napomenúť zástupcu matky. Rovnako ak súd prvej inštancie pri osobnom vypočutí detí bez prítomnosti rodičov nepoložil deťom zástupkyňou otca písomne sformulované otázky, resp. ak úplne všetky tieto otázky „nepretlmočil“ do detského jazyka, nijako nepochybil a niet čo v tomto smere vytknúť. Súd s ohľadom na konkrétnu situáciu evidentne sám zvážil, aké právne významné otázky primerané veku deťom za účasti kolízneho opatrovníka položí a čo je dôležité pre rozhodnutie ich výsluchom zistiť.

28. K ďalším odvolacím dôvodom otca odvolací súd uznal, že súd prvej inštancie neuviedol do písomného vyhotovenia rozsudku relevantné zákonné ustanovenia, na druhej strane ich však úplne neuviedla ani zástupkyňa otca, a to ani v podanom návrhu a ani v podanom odvolaní, hoci matka sa od začiatku konania bránila tým, že oproti pôvodnému rozhodnutiu v rozvodovom konaní rodičov nedošlo

k podstatnej zmene pomerov tak, aby mohlo byť rozhodnuté o jeho zmene. V zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností, a to v spojení s ustanovením § 121 CMP, podľa ktorého rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. Na rozhodnutie o návrhu otca bolo teda potrebné aplikovať ustanovenie § 26 Zákona o rodine, § 121 CMP a aj ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého: „Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.“ Odvolací súd s prihliadnutím na uvedené považoval za nutné k odôvodneniu napadnutého rozsudku doplniť, že rozhodnutie o návrhu otca na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom sa opiera o ustanovenie § 26 a § 24 ods. 2 Zákona o rodine ako aj § 121 CMP, samozrejme aj v nadväznosti na ďalšie relevantné zákonné ustanovenia obsiahnuté v základných článkoch CMP a CSP s prihliadnutím na to, aby rozhodnutie súdu bolo relevantne odôvodnené a aby bolo v najlepšom záujme maloletých detí.

29. Ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine zákonodarca zakomponoval do ustanovenia § 24 tohto zákona, ktoré pojednáva o rozvode manželstva a ktoré bolo účinné aj v čase, kedy na základe návrhu otca rozhodoval súd prvej inštancie pod sp. zn. 24P/327/2017 o rozvode manželstva vrátane úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Je nutné uviesť, že z obsahu rozvodového spisu, ktorý bol súdom prvej inštancie v rámci vykonávaného dokazovania oboznámený, vyplýva, že otec dňa XX.XX.XXXX podal návrh na rozvod manželstva, kedy po krátkom zdôvodnení návrhu na rozvod priamo navrhol podľa dohody s matkou zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti s tým, že bude prispievať na ich výživu po 150 a 100 eur mesačne. Súd vtedy rozsudkom rozhodol plne v súlade s týmto jeho návrhom, v ktorom sa otec o striedavej osobnej starostlivosti detí vôbec, ani čo do budúcnosti, nezmienil. Otec pritom v rozvodovom konaní navyše neuviedol ani tú okolnosť týkajúcu sa príčiny rozvratu manželstva, ktorú považoval za potrebné ako podstatnú uvádzať až v priebehu tohto konania týkajúceho sa len starostlivosti o maloleté deti, a to s odstupom dvoch rokov od rozvodu, teda že k rozvratu manželstva došlo podľa neho pre známosť manželky s iným mužom, čo však ona zásadne poprela a zotrvala na tom, že jedinou príčinou jej odchodu zo spoločnej domácnosti bol dlhodobý nezáujem manžela o ňu a o deti.

30. Odvolací súd v zmysle uvedeného dospel k záveru, že s uvedeným odstupom dvoch rokov od rozhodnutia súdu v rozvodovom konaní, kedy mal otec priamu možnosť navrhnúť SOS maloletých detí, tak neurobil a sám v návrhu na rozvod manželstva v podstate navrhol deti na čas po rozvode zveriť do osobnej starostlivosti matky v zmysle uzavretej dohody. Ak sa takto rozhodol postupovať pred pomerne krátkym časom, bolo potrebné v konaní o zmenu rozsudku č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.01.2018 uviesť, ako sa oproti januáru 2018 vo vzťahu k deťom závažne zmenili pomery na strane účastníkov v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami. Súd prvej inštancie aj bez návrhu vykonal dokazovanie, ktorého výsledky jednoznačne nesvedčia o tom, že skutočne došlo k takej relevantnej zmene pomerov na strane účastníkov konania, pre ktorú by bolo potrebné pôvodné rozhodnutie zmeniť. V bode 10. odôvodnenia rozsudku súd uviedol všetky podstatné dôkazy, ktoré v konaní vykonal a na podklade ktorých potom vo veci rozhodol. Pokiaľ súd presne do odôvodnenia svojho rozsudku necitoval obsah správ z pohovorov s deťmi z konkrétneho dňa, vykonaných na RPPS, je zrejmé, že z nich vychádzal a čiastočne ich obsah v rozsudku aj uviedol (body 12. a 16. odôvodnenia). Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie ako aj z obsahu celého súdneho spisu, t. j. aj zo správ psychologičky RPPS po niekoľkých pohovoroch s deťmi, vyplýva, že SOS v konečnom dôsledku výslovne odporučená nebola a že bola navrhnutá ďalšia spolupráca s rodinou. Nie je preto skutočne jasný dôvod posunu v prezentovanom stanovisku kolízneho opatrovníka ohľadom návrhu na úpravu SOS v jeho konečnom vyjadrení, čo podrobnejšie nezdôvodnil a nepovažoval za vhodné zdôvodniť to ani následne v podanom odvolaní, v ktorom v podstate nič závažné súdu prvej inštancie nevytýkal. Vykonaným dokazovaním po vypočutí detí bolo zjavné, že maloletá S. navrhla, aby to zostalo tak, ako to je, z čoho bolo možné vyvodiť, že neinklinuje k striedavej osobnej starostlivosti, a maloletá U. by aj súhlasila, avšak z konečného záveru súdu prvej inštancie možno vyvodiť, že by nebolo vhodné, aby u jedného dieťaťa bola nariadená SOS a druhé dieťa by zostalo v osobnej starostlivosti matky, teda aby osobná starostlivosť u každého dieťaťa prebiehala inak. Avšak aj keď

súd má prihliadať pri rozhodovaní na stanovisko detí, pri prednesení tohto stanoviska detí je vždy nutné vychádzať z objektívne posudzovaných skutočností svedčiacich o skutočnej potrebe daného rozhodnutia na podklade dôkladne zistených rodinných pomerov a vzájomných vzťahov, pri konštatovaní podstatnej zmeny pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu súdu.

31. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné s ohľadom na vek a rozumové schopnosti, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Podľa Čl. 5 Základných zásad zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

32. Podľa Čl. 3 ods. 1 Dohovoru OSN o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Citované ustanovenie vyplýva z medzinárodnej zmluvy, ktorá má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi. Dohovor o právach dieťaťa má charakter medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktorá priamo zakladá práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, pričom aj v danom prípade musel súd prihliadať na záväzok prednostného aplikovania najlepšieho záujmu dieťaťa pred vnútroštátnou úpravou, ktorá sa vo vzťahu k procesnému postupu súdu v konaniach vzťahujúcim sa k maloletým deťom k danej téme vyjadruje iba rámcovo, v čl. 4 Základných princípov CMP, ktorý aj s odkazom na čl. 3 ods. 2 Základných zásad CMP umožňuje súdu judikovať spravodlivosť pre dieťa s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Z výsledkov dokazovania vykonaného v prvoinštančnom konaní v tomto prípade nevyplýva pre vyhoviecie návrhu otca jednoznačný záver týkajúci sa zistenia a preukázania u účastníkov konania podstatnej zmeny pomerov závažnejšieho charakteru v smere zmeny doterajšieho spôsobu osobnej starostlivosti detí na striedavú osobnú starostlivosť. Zmena pomerov totiž vo všeobecnosti odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletých detí, prípadne súdom schválenej dohody rodičov, len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. Tak je tomu obvykle za situácie, kedy sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletých detí stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá už naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre úspešný vývoj detí. Rozhodujúcim hľadiskom pre úvahu o najvhodnejšej úprave výchovy maloletých detí zostáva vždy záujem detí. Ak sa rodičia v minulosti dohodli na tom, ktorý z nich bude mať deti vo svojej výchove, a ak bola táto dohoda premietnutá v rozhodnutí súdu zároveň s pomerne rozsiahlou úpravou styku otca s deťmi, potom skutočnosť odôvodňujúca zmenu takéhoto rozhodnutia musia naozaj dosiahnuť intenzitu zmeny pomerov vo všetkých ich aspektoch, čo sa však v tomto prípade konštatovať nedá.

34. Súd prvej inštancie urobil správny záver, že nie je dôvod na zmenu pôvodného rozsudku a na rozhodnutie o SOS, pričom odvolací súd tento právny záver dopĺňa tým, že z obsahu spisu nevyplýva preukázanie závažnej zmeny pomerov u účastníkov v zmysle vyššie opísaných zásad oproti situácii, aká existovala v čase rozhodovania súdu o rozvoze manželstva rodičov a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je právne významná ani údajná dohoda rodičov zo dňa X.X.XXXX, ktorej obsah matka poprela a na ktorej otec trval; ak by aj totiž v určitom štádiu konania matka vyslovila súhlas s návrhom otca (avšak to poprela), tak právne významné by bolo jej konečné stanovisko, ktoré si matka vedela aj zdôvodniť. Zo správ RPPS bolo možné konštatovať to, čo z nich vyvodil aj súd prvej inštancie, teda že u maloletých detí existuje vzťah k obojom ich rodičom, deti ľúbia oboch rodičov, avšak za prioritnú vzťahovú osobu aj v štádiu ich súčasného vývoja považujú práve matku, ku ktorej prejavujú vzťah bližší ako k otcovi, čo je aktuálne aj dôsledkom samotného vývoja maloletých detí a silných citových väzieb, ktoré majú deti ako dievčatká

v tomto veku práve na matku. Túto preferujú ako prioritnú vzťahovú osobu s tým, že majú radi aj ich otca. Deti sú v súčasnom stave ich vývoja poznačené situáciou stavu pomerov u ich rodičov, ktorí majú nevysporiadané viaceré veci a každý z nich aktuálne vníma rozdielne to, ako by mala z ich strán ďalej pokračovať starostlivosť o maloleté deti. Kompromis v tomto smere neboli rodičia schopní predostrieť, aby sa v konečnom dôsledku vyhli konkrétnemu súdnemu rozhodnutiu. Ani v jednej z uvedených správ sa SOS priamo neodporučila a medzi účastníkmi konania sa podstatná zmena pomerov nekonštatovala. Otec v tomto smere neuvádzal žiadne relevantné dôkazy. Navyše jeho tvrdenia, že sa s matkou dokážu na všetkom dohodnúť, nie je súladné s jeho ostatnými hodnoteniami správania sa matky v písomných podaniach v konaní, z ktorých naopak vyplýva útočný tón a jeho negatívny vzťah k nej, pričom ich vzájomná komunikácia je evidentne problémová.

35. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie nepovažoval návrh otca na zmenu rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.01.2018 vo vzťahu k rozhodnutiu o SOS za taký, ktorému by bolo potrebné v záujme maloletých detí vyhovieť. Z výsledkov vykonaného dokazovania a z celého obsahu spisu je zrejmé, že otec sa na výchove svojich maloletých detí významným spôsobom podieľa, ich vzťah sa nezmenil, tento vzťah je stále dobrý, otec o deti má záujem a deti ho majú radi. Styk otca s deťmi sa v minulosti realizoval a stále sa aj realizuje. Pokiaľ teda súd prvej inštancie I. výrokom návrh otca na zmenu osobnej starostlivosti zamietol, rozhodol vecne správne, pričom jeho rozhodnutie zo žiadneho hľadiska nemožno považovať vo vzťahu k otcovi za antidiskriminačné z dôvodu pohlavia a sociálneho pôvodu tak, ako to v odvolaní uvádzal. Odvolací súd pritom poznamenáva, že napadnutý rozsudok v jeho I. výroku o zamietnutí otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov má oporu v ustanovení § 24 ods. 2, § 26 Zákona o rodine a § 121 CMP, keďže tieto zákonné podmienky pre vyhovenie podanému návrhu splnené neboli. Tým odvolací súd odôvodnenie prvoinstančného rozsudku dopĺňa čo do správneho právneho zdôvodnenia veci. Naplnenie ostatných odvolacích dôvodov otca, s výnimkou aplikácie nesprávnych zákonných ustanovení, odvolací súd z obsahu spisu nezistil. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok v tomto výroku ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

36. Odvolanie otca sa týkalo aj druhého výroku rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k zmene rozsudku č. k. 24P/327/2017-17 zo dňa 23.01.2018 v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že sa nepriklonil k riešeniu, aby styk otca s maloletými deťmi bol stále realizovaný podľa doterajšieho rozhodnutia, na základe ktorého bolo určené, že otec sa bude s maloletými deťmi stretávať každý týždeň od štvrtka od 13.00 hod. do soboty do 19.00 hod., každý týždeň v utorok od 13.00 hod. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov v párnom roku od 25.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. a v nepárnom roku od 24.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v párnom roku od piatka od 9.00 hod. do nasledujúceho pondelka do 18.00 hod., počas letných školských prázdnin každý rok od 15.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 18.00 hod. a od 16.8. od 10.00 hod. do 31.8. do 18.00 hod. s tým, že si otec maloleté deti v mieste ich bydliska v stanovenú hodinu prevezme a na tom istom mieste po ukončení styku maloleté deti odovzdá; matka je povinná maloleté deti na stretnutia s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť ich odovzdanie. Podľa názoru súdu prvej inštancie by v súčasnej situácii vzťahu otca s deťmi bolo dôvodné, aby sa otec s maloletými deťmi stretával aj v širšom rozsahu, ako tomu bolo doteraz, a to každý páry týždeň od štvrtka 13.00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele 18.00 hod. a v nepárnom týždni od utorka 13.00 hod. do stredy 18.00 hod., aby sa takýmto spôsobom vytvoril priestor pre trávenie času otca s oboma maloletými deťmi v širšom rozsahu a aby aj samotné deti mali možnosť vnímať širší rozsah stretnutí s otcom, postupne ho zhodnotiť a takto sa pripraviť na možnosť realizovať prípadne SOS do budúcnosti, keď budú aj samotné deti už viac schopné uvedenej forme starostlivosti SOS rozumieť, viac si ju predstaviť a vyjadriť k nej aj relevantný postoj a názor. K uvedenému výroku súd pripojil dodatok, že v ostatných častiach styku otca s maloletými deťmi ostáva pôvodný rozsudok nedotknutý.

37. Odvolací súd konštatoval ako dôvodnú námietku otca, že z takto koncipovaného výroku rozsudku nie je zrejmé, ktorú časť pôvodného výroku o jeho styku s deťmi súd týmto novým výrokom nahradil a ktorá časť pôvodného výroku zostala nedotknutá. Pokiaľ súd považoval za nutné rozhodnúť o zmene pôvodného rozsudku vo výroku o úprave styku otca s deťmi z dôvodu zmeny pomerov na strane účastníkov, tak z pohľadu potreby právnej istoty a vykonateľnosti súdneho rozhodnutia bolo nutné, aby nanovo sformuloval celý výrok o úprave styku tak, aby o čase a spôsobe realizovania styku do budúcnosti neboli žiadne pochybnosti. Rozsudok v tomto výroku odvolací súd nepovažoval za taký, ktorý by bol od základu správny a ktorý by bolo možné z hľadiska právneho posúdenia dotvoriť v odvolacom konaní -

ako to bolo pri I. výroku napadnutého rozsudku - a z toho dôvodu ho v konečnom dôsledku považoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP aj za nepresvedčivý. V odvolacom konaní takýto neúplný výrok rozsudku nebolo nijako možné napraviť a z toho dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho II. výroku a aj v súvisiacom II. výroku týkajúcom sa trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie totiž nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby strany uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

38. V ďalšom konaní súd prvej inštancie o návrhu na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi nanovo rozhodne vychádzajúc z platnej hmotnoprávnej aj procesnoprávnej úpravy tak, aby toto rozhodnutie bolo predovšetkým v najlepšom záujme maloletých detí a aby bolo súčasne vo výroku koncipované jednoznačne bez odkazu na zostatok úpravy v pôvodnom rozsudku. Zároveň svoje nové rozhodnutie súd odôvodní tak, aby zodpovedalo zákonným podmienkam v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

39. V závere odvolací súd poznamenáva, že predmetom konania bol aj návrh matky na zvýšenie výživného, o ktorom súd prvej inštancie nerozhodol. V zmysle § 225 ods. 1 CSP ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, mohli strany do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie, resp. aj súd mohol rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, bez návrhu doplniť. V tomto prípade je zjavné, že nikto z účastníkov návrh na doplnenie rozsudku nepodal a ani súd prvej inštancie tak neučinil.

40. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne nanovo aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).